

Folkhälsomyndigheten
registrator@folkhalsomyndigheten.se

Stockholm
2025-04-15

Vår referens
Erik Östman

Dnr
01224-2025

Remiss angående förslag till nya föreskrifter och allmänna råd gällande gårdsförsäljning

I propositionen, 2024/25:86 "Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker" föreslås Folkhälsomyndigheten få bemyndigande att ta fram nya föreskrifter. Inför att lagen väntas träda i kraft den 1 juni har myndigheten tagit fram förslag till föreskrifter och allmänna råd utifrån förslagen som lämnats i propositionen.

Företagarna väljer att svara på remissen i de delar som rör definitionen av besöksarrangemang, information om alkoholens skadeverkningar och egenkontrollprogram.

Besöksarrangemang (4§)

Folkhälsomyndigheten föreslår att besöksarrangemanget ska pågå i minst 45 minuter. Av arrangemanget ska ett kunskapshöjande inslag uppta minst 30 minuter.

Företagarna avstyrker förslaget och förordar en tidsgräns på totalt 20 min varav hälften ska vara kunskapshöjande. Företagarna menar att det av Folkhälsomyndigheten föreslagna tidskravet är alltför omfattande för en del verksamheter och kommer inverka menligt på besöksupplevelsen. Som Folkhälsomyndigheten skriver i sin egen konsekvensbeskrivning har flera tillverkare framfört att en tidsgräns på mellan 15 och 30 minuter är fullt tillräcklig.

Företagarna vill påpeka att detta är en minimigräns och behöver därför vara lågt satt för inte skapa problem för mindre företag. En del gårdar och bryggerier är så pass små att det kan bli en utmaning att fylla 45 minuter med ett relevant innehåll. När tidsgränsen dessutom sätts på minuten kommer den bli en faktor i kommunernas tillsyn vilket ytterligare talar för att tiden ska kunna uppfyllas av alla näringsidkare, oavsett storlek, som ägnar sig åt gårdsförsäljning.

Dessutom utgör det faktum att det är en minimigräns inget hinder mot att företagaren väljer att erbjuda ett betydligt längre evenemang vilket flertalet företag med stor sannolikhet kommer att göra, men då inte på grund av tvång enligt myndighetens föreskrifter utan genom ett affärsöverbäggande.

Information om alkoholens skadeverkningar (7§)

Folkhälsomyndigheten föreslår att tillståndshavaren i inledningen av varje arrangemang informerar om alkoholens skadeverkningar och dessutom ansvarar för att besökarna får det skriftliga informationsmaterial om alkoholens skadeverkningar som Folkhälsomyndigheten kommer att ta fram.

Företagarna avstyrker med eftertryck förslaget.

Att information om alkoholens skadeverkningar finns att tillgå för besökarna är ett krav enligt lagförslaget men sättet Folkhälsomyndigheten föreslår att det ska efterlevas på är både orimligt och oproportionerligt.

Företagarna vill göra Folkhälsomyndigheten uppmärksam på att förslaget skulle ge gårdsförsäljarna den med marginal mest långtgående informationsplikten om alkoholens skadeverkningar jämfört med all annan verksamhet som sysslar med alkohol, inklusive Systembolaget. Systembolaget behöver inte vid varje besök både muntligt och skriftligt informera kunderna på detta sätt. Mot bakgrund av att alkoholin köp på Systembolaget både sett till besöksfrekvens och inköpsmängd med åtskilliga magnituder kommer överträffa all samlad gårdsförsäljning i Sverige, framstår det som absurt att på ett litet företag ställa ett informationskrav som är långt hårdare än monopolets.

Inte heller inom restaurangnäringen ställs ett liknande krav. Ett tankeexperiment där varje restaurang till alla kunder skulle vara tvungen att dela ut Folkhälsomyndighetens föreskrifter framstår som skrattretande.

Företagarna vill också påminna Folkhälsomyndigheten om dess uppdrag att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag (Regeringsbeslut 1:7 från den 11 april 2024 (S2024/00818)). Folkhälsomyndighetens förslag kan svårligen sägas vara i linje med att göra det enkelt att vara gårdsförsäljare.

Företagarna föreslår istället en formulering i linje med:

”Tillståndshavaren ansvarar för att Folkhälsomyndighetens särskilt framtagna informationsmaterial om alkoholens skadeverkningar finns tillgängligt för besökarna”

Egenkontrollprogram (11§)

Folkhälsomyndigheten föreslår 11 punkter som skall ingå i Egenkontrollprogrammet.

Företagarna avstyrker punkt 10 och 11 och föreslår att de stryks.

Punkterna anger att det i kontrollprogrammet ska föras in uppgifter om hur prissättningen av alkoholdryckerna görs, och hur prissättningen av besöksarrangemang görs.

Företagarna vill göra Folkhälsomyndigheten uppmärksam på att detta är uppgifter som utgör affärshemligheter och är som sådana mycket känsliga. Därav bör de inte ingå i programmet.

Erik Östman
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna